

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/162/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2714200582
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2714200582.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačēja a sudcov JUDr. Kataríny Slováčkovej a JUDr. Daniela Ilavského v právnej veci žalobkyne: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zast. splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovaným: 1/ K. Z., nar. XX. S. XXXX, bytom F., R. XXX/XX a 2/ Z. Z., nar. X. O. XXXX, bytom F., R. XXX/XX, do 30. júna 2016 za účasti niekdajšieho vedľajšieho účastníka na strane žalovaných: Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, so sídlom Šafárikovo nám. 7, Bratislava, IČO: 42 362 962, zastúpený advokátom: JUDr. Bohdan Jakubis, so sídlom Dobrovičova 13, Bratislava, o 1.210,36 eur a príslušenstvo, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Skalica č.k. 5C/51/2014-44 zo dňa 25. novembra 2014, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti o náhrade trov konania potvrdzuje.
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v časti určenia neplatnosti zmluvnej podmienky z dôvodu jej neprijateľnosti ruší.
- III. Žalovaným 1/, 2/ a združeniu Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov sa priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 25. novembra 2014 č.k. 5C/51/2014-44 zastavil konanie v časti o zaplatenie 430,68 eur; vo zvyšku návrh voči žalovaným 1/ a 2/ zamietol; žalovaným 1/ a 2/ ako aj niekdajšiemu vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania a taktiež určil neprijateľnosť podmienok v zmluvných dojednaniach Zmluvy o revolvingovom úvere.

2. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil po právnej stránke použitím § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 a 2, § 533 Občianskeho zákonníka (ďalej len O.z.), § 2 písm. a) a b), § 4 ods. 1 až 3 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Vecne argumentoval tým, že medzi žalobkyňou a žalovanými došlo dňa 15. apríla 2008 k platnému uzatvoreniu zmluvy o úvere, žalovanému 1/ boli poskytnuté 2 klasické úvery (teda nie revolvingový úver ako je úver označený v zmluve), najskôr bol úver poskytnutý jednorazovo v sume 2.323,57 eur, ktorý mu bol zaslaný na jeho účet v banke, následne mu bola vyplatená suma vo výške 1.414,66 eur prevodom na jeho bankový účet. Predmetná zmluva o úvere je jednoznačne zmluvou spotrebiteľskou, kde na jednej strane vystupuje fyzická osoba - spotrebiteľ, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a na strane druhej právnická osoba - dodávateľ, ktorá pri uzatváraní zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Uvedená zmluva je zároveň aj spotrebiteľským úverom podľa z. č. 258/2001 Z. z. Súd posúdil obsah zmluvy a Všeobecné podmienky

a má za to, že zmluva medzi účastníkmi bola platne uzavretá. Žalobkyňa sa zaviazala poskytnúť žalovanému 1/ spotrebiteľský úver a ten sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť v 36. mesačných splátkach po 140,34 eur mesačne, v zmluve bola dohodnutá RPMN 80,95% a ročná úroková sadzba 79,49%. Súd preskúmal zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru z pohľadu náležitostí, ktoré má zmluva obsahovať podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona a zistil, že zmluva neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov ako náležitosť zmluvy podľa § 4 ods. 2 písm. i) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Zmluva obsahuje len údaj o počte splátok 36 a výšku splátky 140,34 eur. Z toho ale potom nie je zrejmé, aká časť splátky je určená na splátku istiny, aká časť na splátku úroku, prípadne aká časť pripadá na splátku poplatkov. Tieto údaje neobsahujú ani zmluvné dojednania žalobcu, ktoré patria k zmluve a žiadny splátkový kalendár žalobca nepredložil. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva (ktorým je zrozumiteľnosť pre spotrebiteľa a jeho ochrana) potom zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) z. č. 258/2001 Z. z., ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom. Termín a výšku splátky úroku a istiny by mal obsahovať splátkový kalendár, ktorý však žalobca ako dôkaz nepredložil. To, že z predpísanej splátky vo výške 35,52 eura pripadá na istinu suma 12,79 eura a na úrok suma 22,73 eura uviedol len vo svojom vyjadrení zo dňa 26.3.2014, pričom však táto skutočnosť zo zmluvy o úveru ani zo zmluvných dojednaní nevyplýva. Zmluva ďalej neobsahovala ani konečnú splatnosť úveru ako náležitosť zmluvy podľa § 4 ods. 2 písm. g) z. č. 258/2001 Z. z. Konečná splatnosť (konkrétny dátum splatnosti poslednej splátky) v zmluve nie je uvedená a bez pochybností sa nedá ani určiť odkazom na dohodnutý termín splatnosti jednotlivých splátok. Žalovaná mala podľa zmluvy zaplatiť 48 splátok, pričom začiatok splácania nebol v zmluve jednoznačne určený, z toho potom súd vyvodil, že konečná splatnosť úveru nie je v spotrebiteľskej zmluve určená jasne a zrozumiteľne, čo má za dôsledok, že nie je určená konečná splatnosť úveru. Dátum poslednej splátky dňa 24.11.2012 obsahovalo len Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi zo dňa 14.11.2008, čo však nemožno považovať za zmluvu o úvere. Vzhľadom na tieto chýbajúce náležitosti zmluvy súd považoval zmluvu o spotrebiteľskom úvere za platnú, ak však neobsahuje uvedené náležitosti poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd mal v predmetnej veci preukázané, že žalovanej bol poskytnutý úver v celkovej výške 920,50 eura, ktorý je bezúročný a bez poplatkov. Z vyjadrenia žalobcu zo dňa 26.3.2014 ako aj z výpisu z účtu žalobcu mal súd preukázané, že dňa 28.12.2010 bola žalovanej na účet zaslaná suma vo výške 289,82 eura a teda nie suma vo výške 852,48 eura ako je uvedené v návrhu na začatie konanie. Uvedené bolo spôsobené tým, že žalobca si započítal pri vyplatení sumy úveru odplatu vo výške 562,66 eura za možnosť odkladu splátok úveru a to už vopred. Žalobca však bližšie neuviedol, akým spôsobom došlo k dohode o odklade splátok a o výške odplaty za túto službu a zmluva ani zmluvné dojednania k zmluve takúto dohodu neobsahujú. Žalobca si odplatu vyúčtoval už v čase vyplatenia sumy revolvingu bez ohľadu na to, či žalovaná bude mať o takúto „službu“ záujem alebo nie. Súd považuje dohodu o poskytnutí služby - „odmena za odklad splátok úveru“ vo výške 562,66 eura za neplatnú. Z dohodnutých 852,42 eura bolo žalovanej reálne poskytnutých len 289,82 eura, po odrátaní odmeny za odklad splátok. Takáto zmluvná odmena je neprimerane vysoká, keďže jej suma dvojnásobne presahuje výšku poskytnutého revolvingu 289,82 eura. Z výpisu z karty klienta mal súd preukázané, že ku dňu 24.4.2012 žalovaná uhradila sumu 1.347,08 eura. Súd preto vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti návrh žalobcu zamietol, keďže žalovaná svoj dlh splatila, a teda nie je žalobcovi nič dlžná.

3. Súd posúdil čl. 14 ods. 14.1., 14.2. a 14.3 zmluvných dojednaní ako neprijateľné zmluvné podmienky. Pri porovnaní citovaných ustanovení je zrejmé, že sankcie stanovené v článku 14 odseky 1 až 3 sa mohli kumulovať a tak za jedno a to isté omeškanie dlžníka s úhradou splátky úveru, veriteľ mohol požadovať jednak zmluvnú pokutu 0,2% z výšky splátky za každý deň omeškania, potom ďalšiu zmluvnú pokutu vo výške 5% z výšky dlžnej splátky po 15. dňoch omeškania, po 30. dňoch omeškania mohol požadovať ďalšiu zmluvnú pokutu vo výške 10% z výšky dlžnej splátky a nakoniec v prípade omeškania viac ako 35 dní mohol požadovať úhradu zmluvnej pokuty vo výške až 50% z nominálnej výšky úveru. Takúto kumuláciu sankcií, aj keď je zmluvná pokuta zabezpečovacím inštitútom v zmysle § 544 a nasledujúcich O.z., za omeškanie dlžníka trvajúce viac ako 35 dní, ktoré môže byť navyše sankcionované vzhľadom na ustanovenie článku 13 zmluvných dojednaní a je možnosťou veriteľa odstúpiť od zmluvy a stanoviť predčasnú splatnosť úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, najmä, ak takéto porušenie povinností splácať úver riadne a včas môže byť sankcionované ešte aj uplatnením zákonného úroku z omeškania. Takéto vymedzenie zmluvných pokút, ktoré majú nielen zabezpečovací, ale aj sankčný charakter, súd považoval

za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je v súčasnosti vymedzená v ust. § 53 ods. 4 písm. k) O.z., v zmysle ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplní svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Pre dohodu o zmluvnej pokute zákon vyžaduje písomnú formu. V danom prípade žalovaná nepodpísala žiadnu dohodu o zmluvnej pokute, ktorá v texte nad jej podpisom sa nenachádza, keďže zmluvná pokuta je upravená iba v Článku 14 zmluvných dojednaní a tým nemožno dospieť k záveru o písomnej dohode účastníkov ohľadom zmluvnej pokuty. Pokiaľ teda žalobca jednotlivé a navyše základné zmluvné podmienky (vrátane zmluvnej pokuty) „ukryl“ do zmluvných dojednaní, postupoval v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku, ktorú je povinný dodržiavať. Súd pri určení zo sporu týkajúceho sa spotrebiteľskej zmluvy, vo veci účastníkov zmluvy o úvere, vyslovil aj bez návrhu, že podmienky používané v tejto zmluve sú podmienkami neprijateľnými, v dôsledku čoho nebolo žalobcovi priznané plnenie a bolo potrebné podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. aj bez návrhu výslovne uviesť takéto zmluvné podmienky vo výroku súdneho rozhodnutia.

4. Súd rozhodol o trovách konania s použitím ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. a žalovaným 1/ a 2/ a ani vedľajšiemu, ktorí boli v konaní úspešní, náhradu trov konania nepriznal, keďže si trovy neuplatnili ani nevyčíslili a ani zo spisu im žiadne trovy nevyplývajú.

5. Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalobkyňa, ktorým sa domáhala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvej inštancie. Odvolateľka si zároveň uplatnila a vyčíslila náhradu trov odvolacieho konania v sume 95,71 eur. Ako odvolacie dôvody označila dôvody v zmysle § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p., podľa § 205 ods. 2 písm. c), d) a f) O.s.p.. Argumentovala tým, že záver súdu o tom, že zmluva neobsahuje zákonom predpísané náležitosti, nie je správny, poskytnutý úver nemožno považovať za bezúročný a bez poplatkov. Namietala správnosť záverov súdu, podľa ktorého by zmluva mala obsahovať určenie počtu splátok, dátum ich splatnosti ako aj ich výšku. Zmluva obsahuje stanovenie počtu splátok, ich výšku a termíny splatnosti. Požiadavku na samostatné rozpisovanie výšky, počtu a termínov splatnosti splátok úrokov, istiny je potrebné posudzovať s ohľadom na praktický význam a reálnu využiteľnosť daných údajov. Zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania obsahuje výšku splátky, termín jej splatnosti ako aj počet splátok. Zákon o spotrebiteľských úveroch účinný v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere medzi účastníkmi konania nevyžaduje, aby boli sumy istiny, úroku a iných poplatkov tvoriace jednu splátku uvedené jednotlivo popri sebe. Takáto požiadavka by mala reálne a praktické opodstatnenie len vtedy, ak by sa istina, úroky alebo poplatky uhradili v iných termínoch splatnosti, v rôznych počtoch splátok a podobne. To však nie je prípad zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania. Údaj o konečnej splatnosti úveru predstavuje informačnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nie je z hľadiska podstatných náležitostí úverového vzťahu rozhodujúca. Z materiálnej stránky ide o údaj obsahovo zhodný s údajom o dátume splatnosti poslednej splátky, vychádzajúc aj z čl. 4 ods. 4.5 zmluvných dojednaní, z čoho je aj priemernému spotrebiteľovi zrejmy deň konečnej splatnosti. Závery súdu o chýbajúcich náležitostiach v zmluve vychádzajú z nesprávnych skutkových zistení a úver poskytnutý žalovanej súd nesprávne posúdil ako bezúročný a bez poplatkov. Odvolateľ ďalej namietal rozhodnutie v časti o určení zmluvných podmienok za neprijateľné, toto považuje za nepreskúmateľné, vecne nesprávne, bez reálneho zhodnotenia všetkých relevantných skutočností. Súd nebol oprávnený takto rozhodnúť, nakoľko predmetom konania nebol nárok na určenie neplatnosti bodu 14.1, 14.2 a 14.3 zmluvných dojednaní, žiadny nárok na zaplatenie plnenia podľa uvedených ustanovení a ani žiadny nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia plneného na ich základe.

6. Žalovaní a ani vedľajší účastník na ich strane, ktorý vystupoval v konaní do 30. júna 2016, odvolanie nepodali.

7. Žalobkyňa vzala podaním zo dňa 13. februára 2015 návrh na začatie konania doručený súdu prvej inštancie dňa 3. februára 2014 späť v celom rozsahu a navrhla konanie zastaviť. Podľa § 208 a § 79 ods. 1 poslednej vety O. s. p. účinného v čase späťvzatia návrhu, ak je žaloba vzatá späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví. Vzhľadom k tomu, že žalovaní so späťvzatím nesúhlasili odvolaciemu súdu neostávalo iné, než rozhodnúť o nepripustení späťvzatia a to uznesením č.k. 26Co/162/2015-76 zo dňa 22. apríla 2016.

8. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.), účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa § 470 ods. 1 C.s.p. ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávnenou osobou (§ 359 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 C.s.p.) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 C.s.p.), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je v prevažnej časti dôvodné, v dôsledku čoho je namieste rozsudok súdu prvej inštancie v meritórnej, zamietajúcej časti ako vecne správny s použitím § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdiť, dôvodné ho však bolo zrušiť v časti určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky, kde súd prvej inštancie konal ex offa.

10. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

11. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku a pretože odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p. odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi.

12. Keďže súd prvej inštancie napadnutý rozsudok vo všetkých jeho častiach riadne odôvodnil, pričom zároveň sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie a odvolací súd s týmto odôvodnením súd v plnej miere stotožňuje, k veci považuje za potrebné dodať iba nasledovné:

13. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že ide o spotrebiteľský úver, na ktorý sa vzťahujú príslušné ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a § 52 a nasl. O.z. o spotrebiteľských zmluvách.

14. V zmysle § 4 ods. 2 písm. i) zák. č. 258/2001 Z.z. zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

15. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (ods. 3 veta druhá).

16. Ustanovenie § 4 zákona 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch stanovuje, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu a taxatívne stanovuje, aké náležitosti musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať. Absencia niektorých týchto náležitostí nespôsobuje neplatnosť predmetnej zmluvy, ak už bol poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo ak bol dodaný tovar alebo poskytnutá služba a to z dôvodu ochrany spotrebiteľa. Sankcia neplatnosti by totiž neprimerane tvrdo dopadala na spotrebiteľa, ktorý by tým stratil výhodu splátok a mohol by sa tak dostať do ťažko riešiteľnej situácie, pretože spravidla finančné prostriedky z úveru už použil a nemá možnosť ich bezprostredne splatiť v celej výške. Zákon o spotrebiteľských úveroch účinný v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy namiesto sankcie neplatnosti zmluvy sankcionoval veriteľa tým, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (ods. 3 veta druhá). Jednou z povinných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je aj výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. i). Zákonom stanovené presné členenie a uvedenie jednotlivých čiastok úveru nie je svojvoľné,

ale predstavuje prehľadné vymedzenie povinností dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke a zároveň aby si veriteľ voči dlžníkovi nemohol uplatňovať aj nároky, na ktoré nemá právo.

17. Súd prvej inštancie preto správne pristúpil k prieskumu, či zmluva o úvere obsahuje všetky podstatné náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch a dospel k správne záveru, že predmetná zmluva neobsahuje základnú obsahovú náležitosť podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona, preto v zmysle § 4 ods. 3 zákona poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie správne skonštatoval, že zmluva neobsahovala rozčlenenie splátok úveru na istinu, úroky a iné poplatky (§ 4 ods. 2 písm. i) zákona). Nerozčlenenie jednotlivých splátok na istinu, úroky a iné poplatky nemôže byť považované za splnenie povinnosti, ktorá vyplývala z vyššie citovaného ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. Analyzujúc túto náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom je potrebné dospieť k záveru, že primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva (ktorým je zrozumiteľnosť pre spotrebiteľa a ochrana tohto, z povahy veci slabšieho účastníka právneho vzťahu) zodpovedá len taký výklad cit. ustanovenia, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška“, „počet“ a „termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom. K uvedenej právnej úprave sa pristúpilo po predchádzajúcich skúsenostiach pri uplatňovaní nárokov zo zmlúv o spotrebiteľských úveroch, pri ktorých sa obvykle stávalo, že veriteľ si jednotlivé splátky započítal najprv na úroky, poplatky, prípadne iné sankcie a až naposledy na istinu (čo nebolo v rozpore s Obchodným zákonníkom), s poukazom na povahu záväzku ako absolútneho obchodu. V prípade, ak zmluva obsahuje náležitosti § 4 ods. 2 písm. i) citovaného zákona, jednotlivé splátky sa započítajú aj na istinu aj na príslušenstvo pohľadávky veriteľa.

18. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, v zmysle citovaného ust. § 4 ods. 2 písm. i) v spojení s § 4 ods. 3 veta druhá Zákona o spotrebiteľských úveroch, je nevyhnutné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov, pričom podľa dokladov predložených žalobkyňou, žalovaný 1/, ktorému poskytla žalobkyňa úver 5.691,73 na tento uhradil celkom 6.876,67 eura, preto bolo dôvodné návrh ako nedôvodný zamietnuť.

19. Čo sa týka nároku na zmluvnú pokutu ani tento nebol dôvodný a to z dôvodu, že dojednanie o zmluvnej pokute je absolútne neplatné.

20. Odvolací súd považuje predmetnú zmluvnú pokutu za dojednanú neplatne a neúčinne na základe toho, že dohodu účastníkov o zmluvnej pokute nemožno akceptovať ako súčasť všeobecných úverových podmienok. Podľa zákonných ustanovení § 544 O.z. zmluvná pokuta musí mať pre svoju platnosť písomnú formu. Už len z tohto vyplýva, že zákonodarca zmluvnú pokutu považuje za sankciu, ktorá má byť osobitne dojednaná a to v zákonom predpísanej písomnej forme. Preto jej obsiahnutie v úverových zmluvných podmienkach nemožno akceptovať z hľadiska jej vážnosti a dôležitosti. Dojednanie o zmluvnej pokute, ako to vyplýva z obsahu obchodných podmienok, je zapracované medzi menej podstatné a menej významné obchodné podmienky, čo môže vyvolať u spotrebiteľa dojem, že aj táto je tak nedôležitá, takýto dojem vyvoláva aj veľkosť, resp. drobnosť písma, ktorým sú tieto podmienky písané. Okrem toho obchodné podmienky sú tzv. typovými, kde ich obsah a rozsah a to, čo v nich bude alebo nebude a v akej forme a podobe, určuje výlučne len žalobca ako dodávateľ, ktorý tieto podmienky formuluje. V podstate žalovaní ako spotrebiteľia ich obsah zásadným spôsobom ani meniť nemôžu. Ak chcú spotrebiteľský úver získať, majú možnosť len všetko podpísať a akceptovať. Nemajú možnosť výberu a voľby podmienok. Navyše obchodné podmienky, súčasťou ktorých majú byť aj dojednania o zmluvných pokutách, nie sú podpísané žalobkyňou ani žalovanými, pričom § 544 O.z. vyžaduje na platnosť zmluvy o zmluvnej pokute písomnú formu. Jej nedodržanie je s poukazom na § 40 ods. 1 O.z. dôvodom jej absolútnej neplatnosti. Na dôvod absolútnej neplatnosti musí súd prihliadnuť z úradnej povinnosti, aj keď sa toho nikto nedovolá. Vzhľadom na to, že neexistuje platné dojednanie o zmluvnej pokute, nemá žalobkyňa právo požadovať od žalovaných zaplatenie zmluvnej pokuty.

21. V tejto súvislosti odvolací súd podporne poukazuje na argumentáciu obsiahnutú v náleze Ústavného súdu ČR sp. zn. I.ÚS 3512/11, ktorý poukázal na to, že samotným východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom a to aj so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Zákonodarca sa preto pokúsil vyrovnať túto faktickú nerovnosť cestou práva

a to formou obmedzení autonómie vôle [por. nález Ústavného soudu zo dňa 15.06.2009, sp. zn. I.ÚS 342/09 (N 144/53 SbNU 765)]. V spotrebiteľskom práve je dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje. A preto okrem obmedzení vyplývajúcich z princípu rovností prostriedkov možno od dodávateľa tiež očakávať (prípadne i vyžadovať), že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude správať vo všeobecnej rovine poctivo. Pokiaľ nepostupuje týmto spôsobom, spreneverí sa dôvere druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť jeho správania a takémuto nepoctivému správaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje okrem iného tým, že text spotrebiteľskej zmluvy, obzvlášť ak ide o zmluvu formulárovú, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Napríklad zmluvné dojednania musia mať dostatočnú veľkosť písma, nesmú byť vo výrazne menšej veľkosti než okolitý text, nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Uvedená zásada poctivosti dopadá i na aplikáciu všeobecných obchodných podmienok. Je potrebné zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým na to, aby nebolo potrebné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak nemôžu slúžiť na to, aby do nich v často neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme ukryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú (napríklad rozhodcovská doložka alebo dojednanie o zmluvnej pokute). Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ postupuje, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takému konaniu nemožno priznať právnu ochranu. V rámci spotrebiteľských zmlúv dojednania zakladajúce zmluvnú pokutu (podobne ako rozhodcovská doložka) zásadne nemôžu byť súčasťou tzv. všeobecných obchodných podmienok, ale len samotnej spotrebiteľskej zmluvy (listiny, ktorú spotrebiteľ podpisuje).

21. Vzhľadom však na to, že dojednanie zmluvnej pokuty bolo absolútne neplatné, neprichádzalo už do úvahy ďalej skúmať otázku neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky obsiahnutej v čl. 14 bod 14.1, 14.2, 14.3 v zmysle § 53 ods. 1 a 4 O.z. a preto aj bolo nadbytočným vo výroku súdneho rozhodnutia určiť neplatnosť zmluvnej podmienky z dôvodu jej neprijateľnosti v zmysle § 153 O.s.p..

22. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu žalobcu zaoberajúcu sa ďalšími, podľa súdu prvej inštancie absentujúcimi, podstatnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere účastníkov, už nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

23. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti, vrátane výroku o náhrade trov konania vo vzťahu k žalovanej, ako aj niekdajšiemu vedľajšiemu účastníkovi, ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 C.s.p..

24. Žalovaní, ako aj združenie, ktorému vznikli trovy konania do 30.6.2016 majú voči žalobkyni podľa § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p. nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, vzhľadom na to, že boli v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešní napriek tomu, že súd zrušil výrok o neprijateľnosti zmluvných podmienok, pretože prvoinštančný súd tento vyhlásil ex offa a nejednalo sa tak o žalobný nárok, ktorý by mal mať vplyv na náhradovú povinnosť a taktiež tu neexistovali žiadne dôvody osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali výnimočne náhradu trov nepriznať (§ 257 C.s.p.). O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 C.s.p. súd prvej inštancie (vyšší súdny úradník) uznesením a to po právoplatnosti tohto rozsudku.

25. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je podľa § 421 C.s.p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).